

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΟΜΗΡΟΥ 34 - Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ 141 21

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΧΡΥΣΙΩΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ " Η ΠΑΝΑΓΙΑ "

Περίοδος Α'

Ετος 3^ο

Αριθμός Φύλλου 10

Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 1997

ΤΟ ΦΕΤΙΝΟ ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Εδώ και αρκετά χρόνια λόγω έλλειψης τακτικού ιερέα (ο παπα-Θανάσης εξυπη-
ρετεί και την κοινότητα του Αγίου Δημητρίου), καθιερώθηκε να γιορτάζεται στο χωριό μας τη μια χρονιά η Ανάσταση και την άλλη στον Αγ. Δημήτριο. Το ίδιο και για τη Μ. Παρασκευή με την περιφορά του Επιταφίου που φέτος έγινε στη Χρύσω.

Λιγостоί είναι οι μόνιμοι κάτοικοι του χωριού μας, αλλά λιγостоί είναι και όσοι χωριανοί έρχονται να περάσουν αυτές τις Αγίες Ημέρες στο χωριό, απ' τα μέρη που ζουν πλέον μόνιμα. Ο ερχομός τους συνήθως ξεκινάει απ' τη μέρα της Μ. Παρασκευής. Τότε παίρνουν άδεια ή αφήνουν τις δουλειές τους κι ανεβαίνουν. Έτσι το βράδυ στην περιφορά του Επιταφίου, του οποίου ο στολισμός είχε γίνει απ' τα λίγα κοριτσάκια του χωριού με τη βοήθεια των εκκλησιαστικών επιτρόπων, είχαμε μαζευτεί αρκετοί. Μαζί μας ήταν και πολλοί Αγιοδημητριώτες που ήρθαν να προσκυνήσουν τον Επιτάφιο.

(Οι ανταλλαγές επισκέψεων μεταξύ Χρυσιωτών και Αγιοδημητριωτών είναι παραδοσιακές και αμοιβαίες, αφού μας συνδέει μακρόχρονη φιλία και συνεργασία αλλά και αφού μοιραζόμαστε από κοινού διάφορες εκδηλώσεις λόγω ελλείψεων η τακτικών αναγκών και υποχρεώσεων). Κατά την περιφορά του ο Επιτάφιος πέρασε απ' τον Αϊ Γιώργη, την Αγία Παρασκευή και την πλατεία. Η συγκίνηση και η θλίψη διακρινόταν στα πρόσωπα όλων που ακολουθούσαν, σημάδι της νοερής συμμετοχής τους στα πάθη του Κυρίου.

Το Μ. Σάββατο εκτός από ημέρα προσδοκίας και αγωνίας για την επερχόμενη Ανάσταση, είναι και μέρα προετοιμασίας για το γλέντι της Λαμπρής. Έτσι όλες οι οικογένειες τη μέρα αυτή έσφαξαν το αρνί ή το κασίκι που προόριζαν για «οβελία». Όσοι δεν είχαν δικό τους κοπάδι, αγόρασαν απ' τους χωριανούς, το Θόδωρο Καρανίκα, τον Παύλο Καρανή, το Γιώργο Μαρούλη και άλλους.

συνέχεια στη σελ. 2

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΥΣΩ

Ανασύροντας από το αρχείο μου δυο αποκόμματα της εφημερίδας «Ταχυδρόμος» του Βόλου τα οποία δημοσίευσε ο αείμνηστος Δασάρχης Λαμίας Σεραφείμ Τσιτσάς, καταγόμενος από το χωριό Μοσχάτο (Βλάσδο) Καρδίτσας, φίλος του Δ/ντή του Ταχυδρόμου Αλ. Μέρου και εκλεκτός λαογράφος, πεζογράφος κ.λ.π. έγραψε και το παρακάτω κείμενο όταν ήλθε στη Χρύσω με το ψευδώνυμο «Αγραφιώτης». Σας το παραδίδω πιο κάτω να το απολαύσετε, είναι γραμμένο στις 20 Ιουνίου 1958.

Χ. Μπετχαβάς

συνέχεια στη σελ. 2

ΤΟ ΤΕΜΠΛΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Σας υπενθυμίζουμε ότι ο Σύλλογός μας έχει ανοίξει λογαριασμό για την συγκέντρωση χρημάτων προκειμένου να διατεθούν για την αναπαλαίωση και σωτηρία του αξιόλογου τέμπλου της Παναγίας, το οποίο κατασκευάστηκε το 1732 και κινδυνεύει να καταστραφεί γιατί απατούνται για την αναπαλαίωσή του 2.500.000.

Ο Αριθμός λογαριασμού είναι: Εμπορική Τράπεζα 013/40-576-479 Μέχρι σήμερα 1/7/97 έχει συγκεντρωθεί το ποσό των 653.000 δραχμών. Περιμένουμε και την δική σου οικονομική ενίσχυση για να καταφέρουμε να διατηρήσουμε αυτό το αξιόλογο μνημείο του χωριού μας.

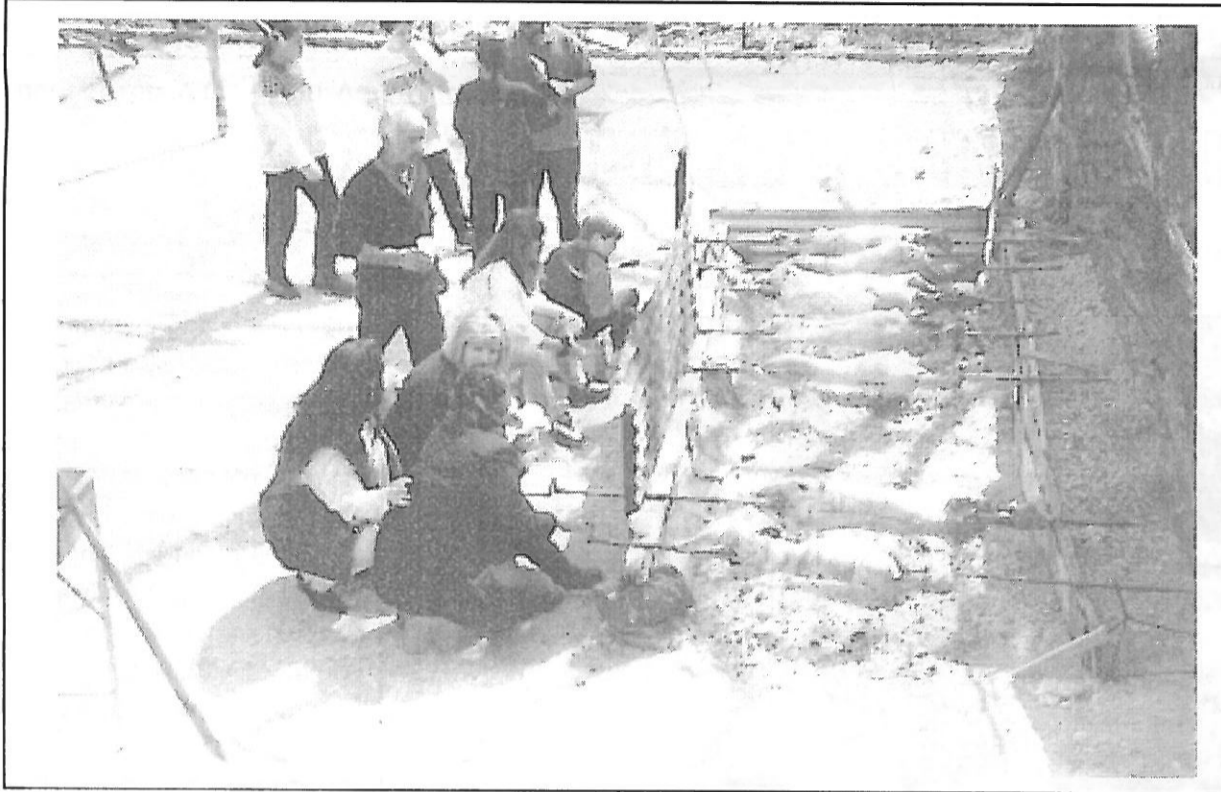
Ο ποταμός Χρυσιώτης κατεβαίνει προς τα Σουίλα

ΤΟ ΦΕΤΙΝΟ ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Εδώ και αρκετά χρόνια - έχει γίνει παράδοση πλέον κι αυτό - όταν ο καιρός το επιτρέπει, ψήνουμε όλοι μαζί ή τουλάχιστον οι περισσότεροι, σε κάποιο χώρο κοντά στην πλατεία. Το ίδιο θα γινόταν και φέτος. Γι' αυτό ετοιμάσαμε το χώρο κατάλληλα, δηλ. στήσαμε τις βάσεις για τις σουβλες, φέραμε ξύλα, καθαρίσαμε το χώρο κ.τ.λ. Ο χώρος που διαλέξαμε ήταν το προαύλιο του σχολείου.

Πλησίαζε η ώρα της Ανάστασης. Ετοιμαστήκαμε όλοι οι χωριανοί και ξεκινήσαμε για τον Άγιο Δημήτριο,

προνοητικά είχε φέρει απ' τη Λαμία ο Δημ. Καρανίκας. Ήταν άφθονο - ένα βαρέλι 60-80 κιλά - και το τιμήσαμε κατάλληλα αργότερα. (Εδώ θεωρώ σκόπιμο να αναφέρω ότι τα παλιότερα χρόνια γινόταν πανηγύρι στο χωριό μας τη Δευτέρα του Πάσχα και την Τρίτη στον Άγιο Δημήτριο. Θα πρέπει να θεωρηθεί λοιπόν το φετινό γλέντι που ακολούθησε σαν μια τροποποιημένη συνέχεια της παράδοσης που υπήρχε. Περισσότερα γι' αυτό αναφέρονται στα φύλλα 5 και 9 της εφημερίδας μας).

αφού εκεί θα «έβγαине» η Ανάσταση όπως προαναφέραμε. Πράγματι τα μεσάνυχτα ο παπα-Θανάσης είπε το «Χριστός Ανέστη» και το μικρό προαύλιο της εκκλησίας γέμισε από ευχές και φιλιά μεταξύ αγαπημένων και φιλικών προσώπων. Δεν έλειψαν και τα πυροτεχνήματα, ιδιαίτερα τα «δυναμιτάκια» που τόνισαν με τον τρόπο τους το γεγονός, παρά την επικινδυνότητα και τον εκκωφαντικό τους θόρυβο. Οι καμπάνες που χτυπούσαν δυνατά εκείνη την ώρα, μετέφεραν μακριά το μήνυμα της Ανάστασης το μέγιστο σημείο της πίστης μας. Η χαρά αντικατέστησε τη συγκίνηση της Μ. Εβδομάδας. Στη συνέχεια άλλοι παρακολούθησαν τη λειτουργία της Ανάστασης και άλλοι γεύτηκαν στα σπίτια τους την πατροπαράδοτη μεγειρίτσα και τσουγκρισαν τα κόκκινα αυγά ανταλλάσσοντας ευχές.

Ξημερώνοντας η Λαμπρή, αρχίσαμε να μαζευόμαστε στο χώρο που θα ψήναμε, κουβαλώντας κάθε οικογένεια τον οβελία, αλλά και ένα καλάθι με κόκκινα αυγά για να τσουγκρίσουμε όλοι και ένα ταψί με διάφορα γλυκά. Έτσι όσο περιμέναμε να «πέσει» η φωτιά για να βάλουμε πάνω τις σουβλες, φάγαμε τα πρώτα αυγά και γλυκά και αποφασίσαμε κάτι που για πρώτη φορά θα γινόταν στο χωριό μας. Να στρώσουμε τραπέζια στη σειρά εκεί στο προαύλιο του σχολείου και να φάμε όλοι μαζί το ψητό με σκοπό να ακολουθήσει γλέντι. Σ' αυτό συνέβαλε το κάλεσμα της ημέρας, ο καλός καιρός, η καλή παρέα και το καλό κρασί που

Όσο γύριζαν οι σουβλες, διάφοροι μεζέδες είχαν έρθει στα τραπέζια που είχαμε στρώσει. Παραδίπλα ψηνόταν ταυτόχρονα και μερικά κοκορέτσια. Ακόμη και θαλασσινά (μύδια) είχαμε που έφερε ο Βασ. Καρανίκας. Όλοι είχαμε και από κάποια δουλειά να κάνουμε όπως τη φροντίδα της φωτιάς, το σερβίρισμα του κρασιού, τη μοιρασιά των μεζέδων, τη ρύθμιση της μουσικής και το γύρισμα της σουβλας. Μάλιστα μερικοί είχαν φέρει «μοτεράκια» για το γύρισμα της σουβλας, αλλά αναγκάστηκαν να τις γυρίζουν με το χέρι αφού αυτά δεν άντεξαν και χάλασαν, επαναφέροντας στην τάξη της παράδοσης τους ιδιοκτίτες τους.

Αφού ψήθηκαν όλα τα αρνιά και τα κατσίκια, άρχισε το πλούσιο φαγοπότι και όταν χορτάσαμε καλά - καλά ο μπάμπια - Παύλος βιαστικά μας ξεσέκωσε για χορό, χορεύοντας και ο ίδιος με τον ιδιόρρυθμο τρόπο του. Όλοι χόρεψαν μπροστά. Πότε χόρευε Καρανίκας, πότε Καρανής, πότε Μαρούλης, πότε Μπετχαβός, πότε Σανούλης πότε Λεπίδας και πότε Χαλκιάς, αφού ήρθαν τ' απόγευμα απ' το Καρπενήσι τα παιδιά του Ν. Χαλκιά. Οι ρυθμοί και οι χοροί διαδέχονταν ο ένας τον άλλο, τα ποτήρια γύριζαν απ' το τραπέζι στο χορό και έτσι το γλέντι κράτησε ως αργά το βράδυ. Ούτε που καταλάβαμε πως πέρασε η ώρα. Καταλάβαμε όμως πως περάσαμε πολύ ωραία αυτή την ξεχωριστή μέρα. Και του χρόνου, λοιπόν, με περισσότερους χωριανούς το Πάσχα στο χωριό.

ANT. ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ

Ταξίδια στην Ευρυτανία

Για το Χρύσο

Στο γραφείο του Νομάρχου Καρπενησίου κ. Μαρκοπούλου πήραμε την απόφαση για την ορεινή εξόρμηση. Για τη χώρα των αγραίων και ειδικότερα για το χωριό το Χρύσο, την ιδιαίτερη πατρίδα του Διευθυντού του «Ταχυδρόμου» κ. Μέρου. Πριν δέκα χρόνια για να πραγματοποιηθεί αυτή η απόφαση χρειαζότανε οκτώωρη μολαροδρομία μέσω της ποταμιάς του Μέγδοβα. Το χειμώνα που δεν περνούσε το ποτάμι, οι Χρυσιώτες έκαναν δώδεκα ώρες απ' τη γέφυρα - μέσω Βίνιανης - για να φτάσουν στο Καρπενήσι. Τώρα όμως με τη δύναμη του δυναμίτη, που θρυματίζει τ' αγραφιώτικα στεφάνια, και τ' ασάλινα μαχαίρια της μπολτόζας, η ρόδα έφτασε «προ των πυλών» του Χρύσου. Σ' απόσταση μιας ώρας έξω από το χωριό. Μέχρις εδώ ήρθαμε με το αυτοκίνητο. Ξεκινήσαμε ύστερα πεζή για το Χρύσο. Ο Επιθεωρητής των Νομαρχιών κ. Γεώργιος Αβτζής, ο Νομάρχης κ. Γ. Μαρκόπουλος, ο Δασάρχης Ευρυτανίας κ. Ι. Παπαζήσης κι εγώ. Λίγο πιο πέρα ανταμώσαμε τους πρώτους Χρυσιώτες. Μ' αναγνώρισε ο πρώτος. Ο Ηλίας Καρανής. «Σύ δεν είσαι που μας μοίρασες το 1948 λεφτά στη Λαμία, που τάστειλε ο κ. Μέρος από το Βόλο;»

«Θέλω αυτό να το γράψεις αυτολεξεί, μου κάνει ο κ. Αβτζής, όπως τα μολογάει ο Καρανής». Ύστερα ανταμώσαμε τον Τριαντάφυλλο Τριανταφύλλου. Ερχότανε από το Κεράσοβο - την πρωτεύουσα του παλιού ορεινού Δήμου Αγραίων - με φορτωμένο το μουλάρι του δύο τσουβάλια αλεύρι. Το ξεφορτώνει μόλις μας είδε, για να βαλίσσει σ' αυτό ο... αδυναμώτερος της παρέας. Οι εργάτες του Χρύσου δουλεύουν πιο κάτω με φούρια για να γκρεμίσουν τα βράχια της πλαγιάς με τους κασμάδες. Δουλεύουν ακούραστοι με το λιτό μεροδούλι των 24 δραχ. της «Πρόνοια - Εργασία». Ο κ. Μαρκόπουλος - ένας από τους πιο λεβεντάνθρωπους και λαμπρούς Νομάρχες που λατρεύεται από τους Ευρυτάνες - αρπάζει την ευκαιρία.

«Όλοι οι Ευρυτάνες είναι φιλότιμοι. Αλλά η φιλοτιμία και η ευγένεια της ψυχής του Χρύσου δεν έχει όρια. Ποτέ ως τα σήμερα δεν τους δώσαμε σχεδόν τίποτα. Δεν παραπονήθηκαν όμως γι' αυτό. Δεν γκρίνιαζαν, δεν διαμαρτυρήθηκαν. Φέτος πήραν τα πρώτα χρήματα για τη συνέχιση του δρόμου από το Κεράσοβο για το χωριό τους. Η επιχορήγηση αυτή τους σκλάβωσε. Με τα ελάχιστα δείχνουν εγκάρδια κι αυθόρμητη τη βαθιά τους ευγνωμοσύνη...» Λίγο πιο πέρα διαπιστώναμε αυτή τη συγκινητική τους φιλοτιμία. Κάποιοι Χρυσιώτες, που βρέθηκε στο Κεράσοβο έμαθε πως ηγηγόμαστε για το Χρύσο κι έτρεξε για το χωριό του, να φέρει το χαμπερί. Έτσι τέσσερα μουλάρια μας πρόλαβαν στη στράτα και εσυνεχίσαμε καβάλα ως το χωριό.

Πριν βασιλέψει ο ήλιος φτάσαμε στο γεφύρι του Χρυσιώτη. Το ποτάμι που κατηφορίζει από τις πλαγιές και τις κοιλάδες του Χρύσου και χωρίζει, όπως αγναντεύουμε κατ' απάνω, τα δυο πανύψηλα βουνά, το Καυκί αριστερά και τον Προσηλιάκο δεξιά. Απ' αυτά ξεκινάνε δυο ραχόνια παράλληλα της ρεματιάς κάτω κάτω, για να σχηματίσουν μια στενή οχυρή κοιλάδα, και παρακολουθούν με τους φιδίσιους μαϊνάνδρους των την ποταμιά, έτσι που να φράζουν σα βάρθρο την κοιλάδα και την απομονώνουν από τον άλλο κόσμο. Σ' αυτή τη φυσική οχύρωση ης κλεισούρας είναι κουρνιασμένη η μητρόπολη του Χρύσου. Στο γεφύρι του Χρυσιώτη - τα στενά του Σούϊλα - είναι η στενή πέτρινη πόρτα που οδηγεί στο χωριό. Λιγότερο από μισή ώρα είναι η διαδρομή αυτή. Ως εδώ λογαριάζουν να φέρουν τον αμαξόδρομο ως τις 15 Αυγούστου, τότε που περιμένουν, στο πανηγύρι της Παναγιάς, τους εκλεκτούς συγχωριανούς των από τα ξένα...

Το κομμάτι αυτό του δρόμου, από το πέτρινο γεφύρι

συνέχεια στη σελ. 3

**ΠΡΑΤΗΡΙΟ
ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ**

Θωμάς Χορμόβας

2ο ΧΛΜ. ΕΠ. ΟΔΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ-ΠΡΟΥΣΟΥ
ΤΗΛ.: 22.298 - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

ΕΥΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΜΑΝΤΗΣ

ΝΕΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ ΛΑΜΙΑΣ

ΤΗΛ. (0231) 34146 - 29372

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΕΤΧΑΒΑΣ

**ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ - BAR
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ**

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: Αγ. Παρασκευής 40 - Περιστερί

Τηλ.: 5712740-5720373-5745010-5758811

Fax. 5750590 - Telex. 214249 SECA GR

ΥΠΟ/ΜΑ: Στουρνάρη 67 - Αθήνα - Τηλ.: 5236962

συνέχεια από σελ. 2

ως το Χρύσο, είναι το δυσκολότερο. Θα χρειαστούν τόνοι δυναμική και μηχανές (κομпресέρ) για να σπάσουν τα συμπαγή κι ατέλειωτα κοτρώνια, που πλαισιώνουν τους όχτους του Χρυσιώτη. Οι κ.κ. Αβτζής και Μαρκόπουλος τους υπόσχονται κάθε βοήθεια και συμπαράσταση. Δεν κιοτεύουν όμως οι ίδιοι οι Χρυσιώτες. Έχουν την ατράνταχτη πίστη κι αποφασιστικότητα. Αυτή που μετακινεί όρη, σύμφωνα με την έκφραση του Ευαγγελίου.

«Με τα δόντια θα φάμε τα βράχια, δηλώνει αδίστακτα ο πρόεδρος του χωριού Δημ. Μούτσελος, θα το φέρομε τ' αυτοκίνητο στο χωριό...!»

Και είναι όλοι οι Χρυσιώτες ενωμένοι σαν ένας άνθρωπος, σ' αυτή την ωραία προσπάθεια. Να ιδούνε τη ρόδα, που είχε το τέρμα της πριν 10 χρόνια στο Καρπενήσι, κάτω από τις σπανές αγέραστες κορφές του Προσηλιάκου και του Καυκίου. Ψηλά στις απόμερες και μακρινές ελατοσκεπαστες πλαγιές του Δήμου Αγραίων. Σα θάμμα κι αντίθαμμα, σαν όνειρο, ψεύτικο φαίνεται στο Χρύσο. Απ' το ωραίο αυτό όνειρο τους ξυπνάει κάθε τόσο ο κρότος του δυναμική κι ο άγριος βόγγος της μπολτοζας, που σχίζουν τ' απρόσιτα βράχια της κακοτράχαλης χώρας των Ευρυτάνων

Φτάνοντας στο Χρύσο

Από τον ωραιότατο εξώστη του Πυργάκι - στην άκρη του χωριού - αγναντεύουν οι Χρυσιώτες μ' επικεφαλής το δάσκαλο και τον παπά τους άξαφνους μουσαφιρέους την ώρα που ανηφορίζουν από τα «Στενά του Σουίλα». Απότομα βουνά δεξιά - ζερβά υψώνονται κατακόρυφα για να εγκλωβίσουν τη βαθειά κοιλάδα, που ανεβαίνομε. Την ασημένια κορδέλα του Χρυσιώτη με τ' αφρίζοντα νερά της στεγάζει μια γαλάζια ταινία του ουρανού, ακουμπώντας στα ψηλά ραχόνια, που ξεκινάνε από το προσηλιάκο και το Καυκί. «Μια κάπα ουρανό έχουμε...» λένε οι Χρυσιώτες. Το Χρύσο υποδέχεται πάντοτε εγκάρδια τους ξένους, που ανηφορίζουν ίσα μ' εκεί. Γιατί μόλις ζυγώνετε στο χωριό, απολαμβάνετε το έκτακτο καταπράσινο μπουκέτο που σας προσφέρεται.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ

Η Εφημερίδα μας είναι ανοικτή και πρόθυμη για συνεργασία με κάθε χωριανό ή φίλο που θάχε την καλοσύνη να συμβάλει κι αυτός στη διατήρηση και το μεγάλωμα τούτου του μικρού δέντρου που πριν δυο χρόνια φυτέψαμε και το βαφτίσαμε «Χρυσιώτικα Νέα». Χωρίς κανένα δισταγμό μπορείτε να μας στέλνετε τις σκέψεις σας, τις απόψεις σας, τις ιδέες σας, ιστορίες του παλιού και τωρινού καιρού, ειδήσεις διάφορες, ανέκδοτα, κοινωνικά γεγονότα, λαογραφικά στοιχεία και τα ήθη και τα έθιμα του τόπου μας και φυσικά φωτογραφίες παλιές ή πρόσφατες τις οποίες θα σας επιστρέψουμε άθικτες.

Μαζί με τα άρθρα σας μπορείτε να στέλνετε, αν το επιθυμείτε, και σύντομο βιογραφικό σημείωμα με την φωτογραφία σας.

Επίσης να μας ενημερώνετε για κάθε αλλαγή της διευθυνσής σας για να λαμβάνετε την εφημερίδα και τις ανακοινώσεις του Συλλόγου.

Η συντακτική Επιτροπή

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ιδιοκτήτης - Εκδότης
Σύλλογος των απανταχού
Χρυσιωτών Ευρυτανίας

"Η ΠΑΝΑΓΙΑ"

Υπεύθυνος Έκδοσης
Γρηγόρης Δ. Τριανταφύλλου
Ομήρου 34 - 141 21 Ν.
Ηράκλειο
Τηλ. (01)-2774497

Συντάσσεται από την παρακάτω συντακτική επιτροπή:
Καραθάνου Φ. Ιωάννα
Καρανίκας Θ. Αντώνιος
Κρυστάλλη Ι. Αλεξάνδρα
Μπετσαβιάς Δ. Χαράλαμπος
Τριανταφύλλου Δ. Γρηγόρης

Συνδρομές
Ετήσια Δρχ. 1000

Είναι το άλσος του Πυργάκι στον ομώνυμο κωνικό λόφο, που φαντάζει σαν ψεύτικο βάζο. Έχει μια απροσδόκητη κι απεριγράπτη μορφοιά. Στη βάση αυτού του εξωτικού πράσινου κάλυκα είναι η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής. Μακρυνή παράδοση αναφέρει πως την έκτισε η γυναίκα του Μανώλη. Αυτού που έκτισε το ομώνυμο γιοφύρι - το περίφημο γιοφύρι του Μανώλη - στον Αγραφιώτη. Ο Μανώλης -

συνεχίζει η παράδοση - βρήκε πολλά χρήματα χωμένα στη γη κάπου στην Κουφάλα (παλιός συνοικισμός του Χρυσού, τώρα ανεξάρτητη κοινότητα με το καινούργιο όνομα Δάφνη) και μ' αυτά έκτισε και την Αγία Παρασκευή στα Βραγγιανά, όπου ήτανε η ξακουστή Σχολή των Αγράφων του Ευγενίου του Αιτωλού. Η Αγία Παρασκευή του Χρυσού είναι παλιά. Στην εικόνα του Χριστού υπάρχει η γραφή: "Έτος 1657. Δέησης του δούλου του θεού Σπάθη". Στην παλιά εικόνα της Παναγίας άλλη γραφή: «Δέηση του δούλου του Θεού Θεοδώρου 1530».

Σπάνια συναντά κανείς τόσα πολλά ξωκλήσια και ναούς όσα στο Χρύσο. Ο Αη Νικόλας, ο Αη Λιάς, ο Αη Γιώργης, ο Αη Δημήτρης, οι Αη Θόδωροι, ο Αη Θανάσης κ.τ.λ. Από το πλήθος των εκκλησιών και τα ερείπια παλιών κτισμάτων και τις πολλές βρύσες συμπεραίνουν οι Χρυσιώτες πως σε καλά χρόνια το Χρύσο θα πρέπει νάτανε χωριό μεγάλο, που αραίωνε αργότερα. Σ' αυτούς τους μακρινούς κι απρόσιτους τόπους ζούσαν τα παλιά χρόνια με τις ελάχιστες απαιτήσεις τότε της τροφής και της ντυμασιάς ευτυχημένοι από τη ζωή. Οι απέραντες εκτάσεις των βουνών συντηρούσαν τότε μεγάλη κτηνοτροφία. Μ' αυτή βόλευαν και το καλάμποκι της χρονιάς. Το κυριώτερο δηλαδή εφόδιο για την αυτάρκεια και την ευτυχία τους, που δεν ετάραζε καμιά ξένη επιβουλή. Τα οχυρά του «Σουίλα», αγριότερα από το Ηπειρωτικό Σούλι, δεν επέτρεπαν καμιά βέβηλη παραβίαση. Έτσι περνούσαν στο μικρό τους βασίλειο της γαλήνης και της μοναξιάς ζωή χαρισάμενη. Όταν, αριά στη χάση και στη φέξη, αντάμωναν στο Καρπενήσι με γνωστούς των και τους ρωτούσαν πως περνάνε στο μακρινό χωριό τους, απαντούσαν:

«Χρυσά. Όχι και καλύτερα». Απ' αυτή την απόκριση, μοιολάνε οι Χρυσιώτες πως πήρε το χωριό τους το ωραίο όνομα Χρύσο.

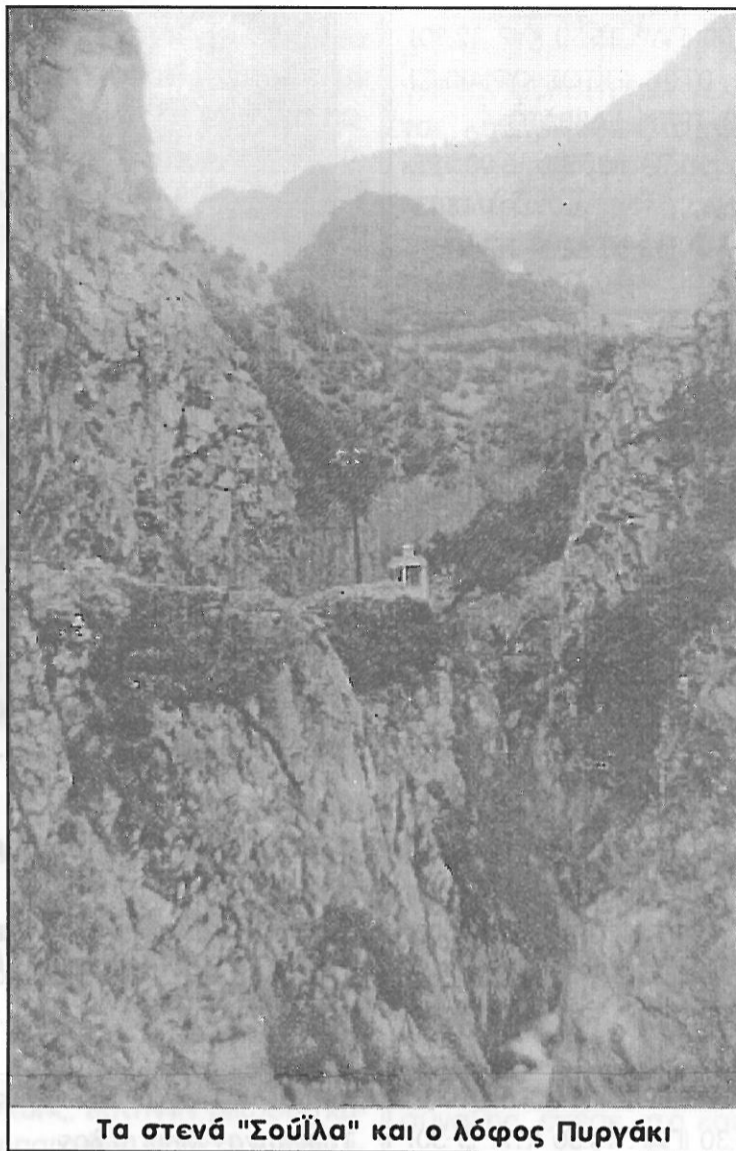
Πενήντα χρόνια, αφότου έφυγε μικρό παιδάκι, έχει να πάει στο Χρύσο ο διευθυντής του «Ταχυδρόμου». Γι' αυτό μόλις φθάσαμε εκεί του στείλαμε με τον τηλεγράφο αυτό το μήνυμα: «Σου στέλλομε χαιρετισμό από τα Άγια χώματα του Χρυσού, από το Πυργάκι, το Προσηλιάκο, το Καυκί. Στη

βρύση τ' Αντριά μας υποδέχτηκε το σάλπισμα του κούκου...».

Η πετροκάναλη βρύση τ' Αντριά βρίσκεται ανακέφαλα του εξοχικού συνοικισμού Γούρδεση - πέρασε και διάβηκε από δω ο αυτοκινητόδρομος - με τα αριά σπίτια του, που κρύβονται στην πυκνή πρασινάδα του λόγγου. Ονόμασα μητρόπολη το Χρύσο, γιατί είχε πολλούς, σκόρπιους στην ειρήνη των λόγγων και των ρουμανιών συνοικισμούς, μερικοί

από τους οποίους έγιναν αργότερα, όπως η Κουφάλα και ο Άγιος Δημήτριος, ξεχωριστές κοινότητες.

Μείναμε μια νύχτα στο Χρύσο. Δεν θα ξεχάσουμε τη φιλοξενία των καλών ανθρώπων του. Δεν μας άφησαν να κοιμηθούμε στον ωραίο ξενώνα, που έκτισε ο κ. Μέρος. Μας πήραν στα σπίτια τους. Το άλλο πρωί μας ξεκίνησαν με τα ζώα τους και μας συνώδεψαν ως το τέρμα του δρόμου, όπου ήτανε αραγμένο το αυτοκίνητό μας. Το Χρύσο έχει ιστορικούς δεσμούς και με την ιδιαίτερη δική μου πατρίδα των Θεσσαλικών Αγράφων. Στα περίφημα «Στενά του Σουίλα» υπάρχει ένα κονισματάκι, ο Άγιος Σεραφεΐμ. Κάτω απ' αυτό, στο γκρεμό του Χρυσιώτη, είναι μια βαθιά σπηλιά. Σ' αυτή έκρυψαν τους χρόνους των τουρκικών διωγμών τα ασημένια κουτιά με τα λείψανα

Τα στενά "Σουίλα" και ο λόφος Πυργάκι

του Αγίου Σεραφεΐμ, του Δεσπότη του Φαναρίου Καρδίτσης, κι άλλα κειμήλια, φερμένα από το Μοναστήρι της Κορώνας, όπου τότε δεν υπήρχε καμιά ασφάλεια. Αργότερα, όταν πέρασε ο κίνδυνος, οι καλόγεροι τα ξανάφεραν στην Κορώνα. Από τότε έχουν το προνόμιο οι Χρυσιώτες να καλούν από καιρό σε καιρό τα λείψανα του Αγίου στο χωριό τους. Κι' όταν περνάει από τον τόπο της σπηλιάς το μουλάρι με το κουτί του Αγίου, αδύνατο να μη σταθεί λίγο εκεί με το κεφάλι του σκυμμένο. Γι' αυτό οι Χρυσιώτες - και γι' άλλα θάματα, που κατά καιρούς έδειξε ο Άγιος - τον τιμούν με ευλάβεια και σεβασμό.

Το κόνισμα, που ανέφερα, είναι κτισμένο με πέτρες, φερμένες από το μνήμα του Βεληγκέκα, που βρίσκεται στην περιοχή του Χρυσού. Εδώ τον σκότωσε ο Κατσαντώνης. Όλα τα γύρω εδώ βουνά των Αγραίων είναι πλημμυρισμένα από τους θρύλους των χρόνων του Αλή Πασά.

Εδώ έζησε κι έδρασε ο ήρωας των προεπαναστατικών χρόνων, ο απέθαντος Κατσαντώνης. Την αντήρηση των ωραίων θρύλων του μεταφέρουν το βουητό της ποταμιάς, οι φτερωτοί ταχυδρόμοι των αετών που σχίζουν τις αέρινες γέφυρες των βουνών, το χαρούμενο λάλημα των αθέατων φτερωτών μουσικών, την πάμφωτη και ροδογάλαξη αυτή ώρα του πρωινού που πήραμε το δρόμο του γυρισμού μας.

ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ

ΨΗΣΤΑΡΙΑ ΤΑΒΕΡΝΑ

"ΤΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ
ΤΩΝ ΚΥΝΗΓΩΝ"

ΜΠΕΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΔΑΦΝΗ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΟΙΝΟΜΑΓΕΙΡΕΙΟ "ΤΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ"

Λειτουργεί μεσημέρι - βράδυ, άνετο περιβάλλον,
εκλεκτή κουζίνα

Αφοι Χ. & Κ. ΑΡΚΟΥΜΑΝΗ ο.ε.

Ρήγα Φεραίου 18 36100 Καρπενήσι
Τηλ. (0237) 25.976 Οικ. (0237) 25203-25407

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΩΝ
ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ ΚΤΕΛ
ΝΟΜΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ**

Από Καρπενήσι για:

ΑΘΗΝΑ	9:00, 12:00, 15:30
ΑΓΡΙΝΙΟ	09:00 (ΠΑΡ. 15:30 ΚΥΡ. 12:30)
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟ	07:30, (ΕΚΤΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ)
ΑΝΙΑΔΑ	06:20, 13:00, ΤΡΙΤΗ, ΣΑΒΒΑΤΟ
ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟ	05:30, 13:00 ΤΕΤ.
ΒΕΛΑΩΡΑ-ΤΟΠΟΛΙΑΝΑ	13:15
ΤΕΤ.ΠΑΡ.ΔΑΦΝΗ	13:00 ΔΕΥΤ. ΤΕΤ. ΠΑΡ.
ΔΟΜΙΑΝΟΙ-ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ	13:00 ΔΕ. ΤΕΤ. ΠΑΡ.
ΔΟΜΝΙΣΤΑ - ΚΡΙΚΕΛΛΟ	05:30 ΔΕΥΤ. ΠΑΡ.
ΔΥΤ.ΑΝΑΤ.ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ	06:30, 09:30, 13:00
ΚΑΣΤΑΝΙΑ	05:30, 13:00 ΔΕΥΤ. ΠΑΡ.
ΚΕΔΡΑ	13:15 ΔΕΥΤ. ΤΡΙΤΗ, ΤΕΤ.
ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙΟ	06:30, 13:00 (ΕΚΤΟΣ ΚΥΡ.) (ΣΑΒΒΑΤΟ ΜΟΝΟ 13:15)
ΚΛΑΥΣΙΟΝ (ΚΛΑΥΣΙ)	07:20, 14:00
ΚΡΕΝΤΗ	06:00, 13:00 (ΕΚΤΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ) (ΣΑΒΒΑΤΟ ΜΟΝΟ 13:15)
ΛΑΜΙΑ	06:30, 09:00, 12:00, 15:30
ΛΕΠΙΑΝΑ	13:15 ΔΕΥΤ. ΠΑΡ.
ΜΕΓ.-ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ	07:00, 13:00
ΜΟΥΖΗΛΟ	07:00, 14:00 ΠΕΜΠΤΗ
ΠΑΠΑΡΟΥΣΙ	13:00 ΠΕΜΠΤΗ
ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟ	13:15 ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
ΤΡΙΠΟΤΑΜΟ	13:15 ΔΕΥΤΕΡΑ, ΠΕΜΠΤΗ
ΦΙΔΑΚΙΑ	06:00, 13:00 ΤΡΙΤΗ, ΣΑΒΒΑΤΟ

Για Καρπενήσι από:

ΑΘΗΝΑ	07:00, 14:30 (ΠΑΡ. 15:30 ΚΥΡ. 17:30)
ΑΓΡΙΝΙΟ	12:50, (ΚΥΡΙΑΚΗ 17:00)
ΛΑΜΙΑ	07:00, 10:30, 13:20, 18:00 (ΠΑΡ. 19:00 ΚΥΡ. 20:30)
ΚΕΔΡΑ	05:30 ΤΡΙΤΗ, ΤΕΤ., ΠΕΜ.
ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙ	07:30, 14:45
ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟ	06:30

Χρήσιμα τηλέφωνα

ΚΤΕΛ Γραφ. Καρπενησίου	(0237) 22313
Γραφ. Αθηνών (Τρεις Γέφ.)	(01) 8315991
Γραφ. Λαμίας (Μ.Μπότσαρη)	(0231) 28955
Γραφ. Αγρινίου (Καρπενησ.)	(0641) 22612

Οι μαθητές του σχολείου τη σχολική χρονιά 1953-54
μπροστά από το παλιό δημοτικό σχολείο.

Εικονίζονται οι:

1^η σειρά από κάτω (από αριστερά προς τα δεξιά)

Στυλιανή Σανούλη, Κωνσταντία Μαρούλη, Ελένη Θάλλα, Μαρία Π. Μουτσέλου, Χαρίκλεια Καλτσή, Ειρήνη Καρανίκα, Μαρία Χειλά (Κουτσομύτω), Κωνστάντω Θάλλα, Μήτσος μαντής, Βασίλης Καρανίκας, Τρύφωνας Μούτσελος.

2^η σειρά:

Μύγδω-Βασιλική Καρανίκα, Πούλια Μαρούλη, Ελευθερία Καρανίκα, Ηλίας Μ. Καρανίκας, Ελευθερία Μαρούλη, Ελένη Χαλαντρού, Βασιλική Σανούλη, Κώστας Μούτσελος, Αμαλία Τριανταφύλλου, Γιάννης Χαλιαντρός, Ελευθερία Θάλλα, Γιώργος Πολυχρόνης, Αποστόλης Καρανίκας.

3^η σειρά:

Ελένη Τσιλιγιάννη, Ελένη Καρανίκα, Κουκούλα Ναυσικά Μουτσέλου, άγνωστο

κοριτσάκι, άγνωστο κοριτσάκι, Θεοδώρα Καρανή, Ουρανία Μπετσαβά, Ηλίας Μαντής, Σπύρος Μαρούλης, Δημήτρης Ράμμος, Αχιλλέας Μούτσελος, άγνωστο αγοράκι.

4^η σειρά

Παύλος Καρανίκας, Γιώργος Α. Μούτσελος, Γιώργος Π. Μούτσελος, Δάσκαλος: Βύρων Ασημακόπουλος, Γιάννης Μούτσελος, τς' Θύμνινας, Γιώργος Μαντής, Γιάννης Θάλλας, τς' Θαλλο Κώσταινας, Χαράλαμπος Ντότσικας, Σεραφείμ Ζαγκότσης, Κώστας Μπετσαβάς, Θωμάς Καρανή, Λάμπρος Καρανίκας, Γιάννης Κ. Χειλάς Σαβούλα Καρανίκα, Κατίνα Καρανίκα, Τάκης Καρανίκας, Ηλίας Α. Καρανίκας, Ταξιάρχης Καστρίτσης, Δημήτριος Μούτσελος, Ελευθερία Χειλά, 2 παιδιά του Κώστα Ζαγκότση, Σταύρος Μαρούλης, Ολυμπία Ντότσικα

Τη φωτογραφία μας έδωσε η Πούλια Βαγενά - Μαρούλη την οποία ευχαριστούμε

Η ΓΛΥΚΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ
Η φίρμα Ραμμοσεκτελεί παραγγελίες γενεθλίων, γάμων, πάρτυ κλπ. Τούρτες ζωγραφικής, παγωτά, γλυκά με την καλύτερη ποιότητα
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΑΦΟΙ ΡΑΜΜΟΥ
Καταστήματα
ΠΛ. ΠΑΡΚΟΥ - ΤΗΛ. 38887 - ΛΑΜΙΑ - ΤΟΥΡΜΑΝ 4
ΤΗΛ. 31867 ΛΑΜΙΑ -
ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ 45 - ΤΗΛ. 46050 - ΛΑΜΙΑ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ 20 - ΤΗΛ. 22913 - ΛΑΜΙΑ

ΚΙΝΗΤΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ
ΑΡΙΘΜΟΜΗΧΑΝΕΣ - ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ -
ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΕΣ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΖΥΓΟΙ - ΑΥΤΟΜΑΤΟΙ
ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΕΣ - ΦΗΛΕΦΩΝΑ - FAX - ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΙΚΑ -
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
ΠΑΝ. ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 12 - ΛΑΜΙΑ (ΔΙΠΛΑ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠ. ΠΙΣΤΕΩΣ)
ΤΗΛΕΦ. 0231-29294 - 31355 - FAX. 0231 43963
SERVICE ΚΑΘΕ ΤΥΠΟΥ ΜΗΧΑΝΗΣ

Στο χωριό μας άνοιξε προ εξαμήνου το κάτωθι κατάστημα
**ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ
"ΤΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ"**
Στο κατάστημά μας θα βρείτε φαγητά της ώρας και
πλήρη εξυπηρέτηση
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ
ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Τηλ. 0237-31755, 31250
Θα σας περιμένουμε να σας εξυπηρετήσουμε

**Carpin
mode**
ΒΑΣΩ & ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΤΗΛ. 0237-25710

**ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
ΚΩΝ/ΝΟΥ Π. ΚΑΡΑΝΙΚΑ**
ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΠΑΡΙΣΗΣ ΤΗΛ. 0492-32482
ΔΕΧΟΜΑΣΤΕ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ
ΤΟΥΡΤΕΣ - ΓΛΥΚΑ - ΠΑΓΩΝΑ
ΟΛΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ
"ΤΑ ΦΙΛΑΡΑΚΙΑ"
ΠΑΝΑΓ. ΚΑΡΑΝΗΣ - ΑΛΕΞ.
ΜΟΥΤΣΕΛΟΣ
ΒΟΥΡΤΣΕΛΑ 1 - ΠΑΓΚΡΑΤΙ ΛΑΜΙΑΣ
ΤΗΛ. 0331 - 45814

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Η άνοιξη είναι η εποχή του χρώματος, της ευωδιάς, του τραγουδιού και της αναγέννησης της φύσης. Έχει εμπνεύσει ποιητές και συγγραφείς. Κάθε μήνας της είναι πολυτραγουδισμένος. Αυτός όμως που ξεχωρίζει από τους τρεις και επιβεβαιώνει το αίσημα ευφορίας και δημιουργίας είναι ο Μάιος.

«Ο Απρίλης με τα λουλούδα και ο Μάης με τα ρόδα», «Ο Μάης πενταδείθινος και πάλι δείθι θέλεις».

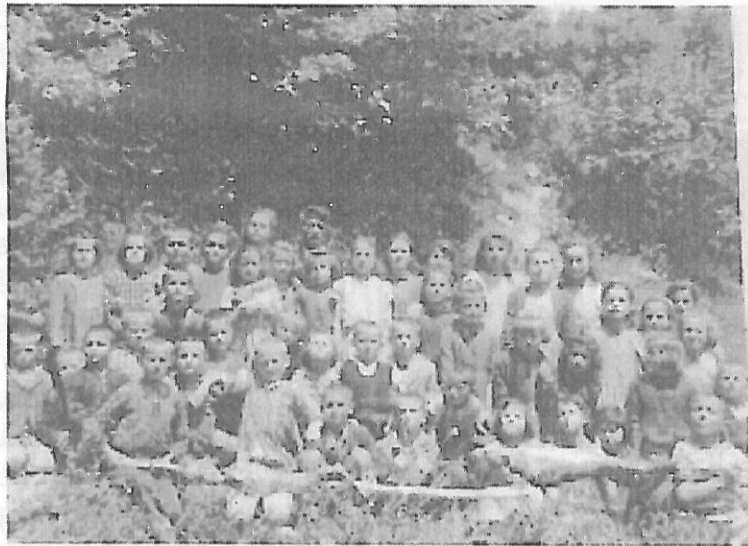
Η πρώτη ημέρα του είναι η ημέρα της γιορτής των λουλουδιών για την Ευρώπη και άλλες χώρες. Άνθρωποι κάθε ηλικίας, μεγάλοι και παιδιά ξεχύνονται στη φύση και χαίρονται την ομορφιά της άνοιξης. Μαζεύουν παπαρούνες, μαργαρίτες κι άλλα αγριοπούλιουδα.

Την Πρωτομαγιά έχει επικρατήσει το έθιμο να πλέκονται στεφάνια από άνθη και να κρεμούνται στις εξώπορτες των σπιτιών.

Η πρωτομαγιά έχει την προέλευσή της στα Αδώνεια, σειρά γιορτών για την αναγέννηση της φύσεως. Οι Ρωμαίοι γιόρταζαν τα Λεμούρια προς τιμή των νεκρών και για την γονιμότητα της γης. Σήμερα η γιορτή της Πρωτομαγιάς έχει αποκτήσει καθολικό σχεδόν χαρακτήρα με διάφορα γιορταστικά έθιμα από χώρα σε χώρα. Σημαντική είναι η εργατική Πρωτομαγιά που καθιερώθηκε από το Διεθνές Εργατικό Συνέδριο του Παρισιού το 1899 σαν ημέρα εργατικής, αγωνιστικής γιορτής. Αφορμή για την καθιέρωσή της έδωσε η απεργία της 1ης Μαΐου του 1886 από τους εργάτες των Η.Π.Α., με βασικό αίτημά τους την 8ωρη εργασία, 8ωρη ανάπαυση, 8ωρη ψυχαγωγία. Η απεργία αυτή, όπως και οι συναφείς απεργίες στην Ελλάδα, βάφτηκαν με το αίμα των απεργών, μέχρι την επίτευξη της 8ωρης εργασίας.

Για τους κατοίκους των πόλεων η Πρωτομαγιά είναι μια ευκαιρία να οργανώσουν κάποια εκδρομή, για να ξεφύγουν έστω και για λίγο από τις καθημερινές τους συνήθειες.

Εκείνοι πάλι που μένουν στην εξοχή χαίρονται το ανοιξιάτικο φως και τις μυρωδιές της φύσης. Στο χωριό μας στη Χρύσω, κάθε Πρωτομαγιά τα παιδιά του σχολείου (δεκαετία του '50) πήγαιναν εκδρομή άλλες φορές στα Αγρίδια, άλλες στα Λακώματα, το καθένα με το ταγαράκι και την ετοιμασία του. Στα Λακώματα συναντούσαν τον Δημήτρη Ηλία Καρανίκα, που είχε εκεί τη σάνη του και τα κερνούσε γιαούρτι και χλωρό τυρί. Ορισμένες χρονιές έρχονταν και τα παιδιά από τον συνοικισμό του Σέβου με τον δάσκαλό τους κι έτσι η παρέα γινόταν

Πρωτομαγιά του 1964
Εκδρομή του σχολείου στα Αγρίδια

μεγαλύτερη. Τα παιδιά (δηλαδή οι σημερινοί μπαμπάδες, μαμάδες, θείοι ή συγγενείς γενικά) έπλεκαν στεφάνια με αγριοπούλιουδα που τα στήριζαν γύρω από κάποιο σурματάκι ή συνήθως γύρω από ένα λεπτό ελατσίσι κλωνάρι. Επίσης, έστηναν μικρούς χορούς και έπαιζαν παιχνίδια όπως η Κυρά Πινακωτή, κρυφτό, κυνηγητό. Φυσικά από ένα τέτοιο ειδυθηλιακό σκηνικό δε θα μπορούσε να λείπει το τραγούδι της Πρωτομαγιάς, που ακουγόταν κυρίως στο δρόμο της επιστροφής που ήταν κατηγορικός, γιατί στην ανηφόρα μάλλον υπήρχαν δυσκολίες: «Πρωτομαγιά, τα λουλούδα γιορτάζουν και τα πουλιά το ταίρι τους φωνάζουν. Τραγουδούν και λεν τον Μάη γύρω στα κληριά...» ή άλλο τραγούδι όπως: «τα απδόνια λαλούνε γλυκά τραγούδια με χάρη, αγάθι διαβαίνει ψηλά χρυσό το φεγγάρι». Κατά το απογευματάκι επέστρεφαν στο χωριό φορώντας τα στεφάνια στο κεφάλι τους και στη συνέχεια τα κρεμούσαν στην είσοδο του σπιτιού. Έτσι γιόρταζαν την Πρωτομαγιά εκείνα τα χρόνια.

Είναι ευχάριστο που κάποια έθιμα, παρά την πάροδο του χρόνου διατηρούνται αναλλοίωτα και καλό είναι να παραμείνουν έτσι.

Ιωάννα Φ. Καραθάνου

ΓΕΛΑΔΑΡΗΣ ΚΑΙ ΒΑΛΜΑΣ

Αφού ασχοληθήκαμε στα προηγούμενα φύλλα με τα κοινοτικά επαγγέλματα θα κλείσω με δυο ακόμη τον κύκλο τους.

ΓΕΛΑΔΑΡΗΣ

Κάθε άνοιξη ανέθεταν σε κάποιον με πείρα αλλά και έμπιστον μετά από συμφωνία για την φύλαξη των γελαδιών της κοινότητας, καθορίζοντας το χρόνο σε ένα εξάμηνο και την αμοιβή σε είδος, καλαμπόκι, για κάθε κεφαλή ζώου.

Όταν ερχόταν η ημερομηνία σύναξης, τελείωναν τα οργώματα, τα πήγαιναν όλοι και τα παρέδιδαν στο γελαδάρι. Ήταν όλα και τα αροτριόντα, τα γαλακτοφόρα ελευθέρως βοσκής και τα μικρά. Παλιότερα βοσκούσαν σ' όλη την περιφέρεια, αλλά πριν το 1940 έγινε με απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου το βοϊδολεϊβαδο. Καθορίστηκε η περιοχή της Ασφάκας - Πλατανάκι - Παλιόστρουγκα - Μπαρμαρούσι. Είχε αρκετά γούπατα και νερό. Όταν η χρονιά δεν ήταν καλή τα μετέφεραν νωρίτερα και σ' άλλες περιοχές, όπως στο Βαθύ-Κρανιές.

Αργότερα όταν μαζευόταν τα σπαρτά τα μετέφερε ο γελαδάρις στα Αμπέλια - Κάμπο - Καμαράκια.

Ανελάμβανε λοιπόν να προσέχει τα ζώα, να επιτηρεί τα βραχώδη γιατί πολλά γκρεμίζονταν στους βράχους, να τα πηγαίνει στο νερό, να μην απομακρύνονται από την περιοχή τους.

Αναφέρεται από τους παλιούς κάποιος γελαδάρις ο οποίος την πρώτη μέρα της σύναξης, έπεσε στο καπάδι μια μύγα που ενοχλεί τρομακτικά τα γελάδια και την λένε «στρέγγλα». Το κοπάδι σκόρπισε προς όλες τις διευθύνσεις και κείνος απελπισμένος πως θα τα μαζέψει, είχε ακόμη όλο τον καιρό μπροστά του ανέκραξε:

- Αϊντε και που θα μου πάτε ο καιρός πέρασε, πέντε μήνες μου έμειναν και 29 μέρες ακόμη.

Αυτό σκέφτηκε ο έρημος το χρόνο της λήξης κι ήταν ολόκληρος, αφού είχε περάσει μόνο μια μέρα.

Υπήρξαν πολλοί και καλοί φύλακες που τα φύλαγαν αρκετά χρόνια. Σιγά σιγά ο κόσμος έφυγε, τα βόδια έλειψαν, είτε γιατί οι λίγοι που έμειναν δεν σπέρνουν και όποιοι σπείρουν πεδινότερα τα αντικατέστησαν τα τρακτέρ.

Πάει κι αυτό το κοινοτικό επάγγελμα.

ΒΑΛΜΑΣ

Βαλμάς λέγεται ο φύλακας των αλόγων και των μουλαριών του χωριού. Όπως και οι άλλοι φύλακες την άνοιξη ανελάμβανε την φύλαξη των ζώων. Η συμφωνία γινόταν για

συνέχεια στη σελ. 6

ΚΑΦΕΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

"Η ΔΡΟΣΙΑ"

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΑΡΟΥΛΗΣ

Κύπρου & Σόλωνος 19

Τηλ.: 42146 - ΛΑΜΙΑ

ΟΤΑΝ ΞΕΧΝΑΣ ΤΟ
ΧΩΡΙΟ ΣΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΑ
ΝΑ ΞΕΧΝΑΣ ΤΟΝ ΙΔΙΟ
ΣΟΥ ΤΟΝ ΕΥΑΤΟ

Γεώργιος Μπέσας

Πωλούνται Παγόσκυλα

Αόφνη Ευρυτανίας

Τηλ.: 0237-31158

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΕΛΕΝΗ Γ. ΜΑΡΟΥΛΗ

Πέθανε στην Αθήνα στις 3 Ιουνίου και κηδεύτηκε την επομένη στη Χρύσω η Ελένη Γ. Μαρούλη.

Η Κυρά Λένη γεννήθηκε στη Βίνιανη το 1914 και παντρεύτηκε στα 1934 τον Γεώργιο Μαρούλη.

Με το σύντροφο της ζωής της απέκτησε τρεις κόρες και αντιμετώπισαν μαζί τις δύσκολες συνθήκες του χωριού εκείνης της

εποχής. Αυτό όμως δεν ήταν το πρόβλημα της ζωής της. Το πρόβλημα δημιουργήθηκε από το χτύπημα της μοίρας, με τον πρόωρο θάνατο του συζύγου της το έτος 1966.

Τότε η Κυρά Λένη πήρε όλα τα βάρη της οικογένειας επάνω της, μετακόμισε στην Αθήνα, δούλεψαν όλοι σκληρά και με το κεφάλι πάντα ψηλά είδε να αποκαταστένονται τα κορίτσια της με αξιόλογους συζύγους και χάρηκε εγγόνια αξίους ανθρώπους για την κοινωνία. Όμως δεν τους χόρτασε όπως ήθελε γιατί η μοίρα της επιφύλαξε το κακό που έγινε μέσα σε δεκατέσσερες ώρες μόνο και όλοι δεν μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε πως σε τόσο λίγο διάστημα χάθηκε μια ευγενής, αξιοπρεπής και σεβαστή σε όλους, η Κυρά Λένη. Όλοι η παροικία των Χρυσιωτών της περιοχής του Ερυθρού Σταυρού, αλλά και όλοι οι απανταχού χωριανοί της έμειναν άφωνοι στο άκουσμα του θανάτου της. Είχα την τύχη, πριν από 51 χρόνια που πήγαινα Δημοτικό Σχολείο στη Βίνιανη, να γνωρίσω τότε το ριζικό της Λενιώσ και το Καντερέϊκο το σόϊ, ένα από τα καλλίτερα οικογενειακά εκείνης της εποχής στη Βίνιανη.

Όλοι εμείς που την κλάψαμε, οι συγγενείς, οι φίλοι και χωριανοί απευθύνουμε μια δέηση στον Ύψιστο για την ανάπαυση της Ψυχής της και να είναι ελαφρύ το χώμα της Χρύσως που τη σκέπασε.

Γιάννης Κρουστάλλης

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Όλγα Καρανίκα κόρη του χωριανού μας Ηλία Α. Καρανίκα γέννησε ένα χαριτωμένο αγοράκι.

Στους ευτυχείς γονείς και στον νεότατο «παππού» Ηλία ευχόμαστε να τους ζήσει.

Γεώργιος Τ. Μαντής

Οικοδομικές εργασίες

Τηλ.: 0441-73460 Καρδίτσα

ΓΑΜΟΙ

Στις 8 Μαρτίου ο Νικόλαος Μαρούλης, Γραμματέας της κοινότητας και αθλητικός συντάκτης των Χρυσιώτικων Νέων, και η

Ευαγγελία Μαλισόβα ήλθαν εις γάμον κοινωνία.

Η στέψη έγινε στον Άγιο Κων/νο Ν. Μαγνησίας στη Λαμία.

Το Μυστήριο το ευλόγησαν τέσσερεις ιερείς μεταξύ των οποίων και ο Παπά Σταύρος Μαρούλης.

Η νύφη όμορφη και αεράτη και ο γαμπρός όμορφος και λεβέντης αποτελούσαν ένα ταιριαστό ζευγάρι.

Στο μυστήριο διακρίναμε Αθηναίους, Καρπενησιώτες και Χρυσιώτες. Ανάμεσα τους ο πρόεδρος της κοινότητας και πλήθος Λαμιωτών.

Κουμπάρος ήταν ο κ. Δημ. Μπάρκας. Μετά το γάμο ακολούθησε δεξίωση στο κέντρο «Συντριβάνι» στο Λιανοκλάδι. Μετά το κόψιμο της τούρτας και το χορό των νεονύμφων άρχισε το φαγητό για να ακολουθήσει μεγάλο γλέντι που κράτησε μέχρι τις τέσσερεις το πρωί. Ο Σύλλογος Χρυσιωτών εύχεται κάθε ευτυχία στο καινούργιο ζευγάρι και στους γονείς τους να τους ζήσουν.

Στις 28 Απριλίου έγιναν οι γάμοι της Μαρίας Ηλ. Καρανίκα και του Χρήστου Κουτσούκη στον Μητροπολιτικό Ναό της Κορίνθου. Το ζευγάρι όμορφο και ταιριαστό και πλήθος καλεσμένων κατέκλισαν το Ναό του Αποστόλου Παύλου.

Μετά το μυστήριο ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Ποσειδωνία» και διασκέδαση ως τις πρωϊνές ώρες.

Ο Σύλλογος Χρυσιωτών εύχεται στο ταιριαστό ζευγάρι κάθε ευτυχία και στους γονείς τους να τους ζήσουν.

**ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΛΟΥΚΑΝΙΚΩΝ
"ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ"**

Στο κατάστημά μας θα βρείτε
τα παραγωγής μας φημισμένα λουκάνικα "ΤΣΩΝΟΥ"
ΠΑΝ. ΤΣΩΝΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
Αγ. Γεωργίου Λαμίας - 48ον χιλ. Ε.Ο. Λαμίας - Καρπενησίου
Τ.Κ. 350 17 - ΤΗΛ. (0236) 31221 - 310000

συνέχεια από σελ. 5

ΓΕΛΑΔΑΡΗΣ ΚΑΙ ΒΑΛΜΑΣ

ένα εξάμηνο. Η τοποθεσία στην οποία έβοσκαν τα ζώα ήταν η Τσουκνίδα - Λακώματα - Δυό ελάτια.

Παρέδιδαν στην καθορισμένη ημέρα τα ζώα για να ξέρει ποιά και πόσα έχει. Επειδή όμως τα μουλάρια τα χρειαζόταν συχνά πυκνά στέλναν κάποιον ή οι ίδιοι και τα έπαιρναν. Έπρεπε όμως να ειδοποιηθεί ο Βαλμάς για να ξέρει κάθε φορά αν τα έχει όλα. Η λακνιά όπως αποκαλούσαν το κοπάδι των μουλαριών, έπρεπε να έχει μέσα και φοράδα γιατί αλλιώς το κοπάδι σκορπούσε και ήταν δύσκολη η φύλαξη. Όλο το κοπάδι ακολουθούσε τη φοράδα και ήταν πάντα συγκεντρωμένο. Αν στο κοπάδι υπάρχει και αρσενικό άλογο, βαρβάτο, τότε είναι ο αρχηγός του κοπαδιού. Αν κινδυνέψουν από λύκο, τότε κάνουν ένα κύκλο με τα πισινά πόδια προς τα έξω βάζοντας στη μέση τα αδύνατα. Το βαρβάτο άλογο σαν αρχηγός φέρνει κύκλους έξω και αντιμετωπίζει το λύκο με τα πισινά ή μπροστινά πόδια ή τα δόντια. Η πάλη σκληρή και πολλές φορές τον τσαλαπατά, τον σκοτώνει ή τον τρέπει σε φυγή. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που οι λύκοι περισσότεροι του ενός το κατετρόπωναν. Τα αδύνατα σημεία του αλόγου είναι το πίσω κάτω ευπαθή μέρος ή προσπαθεί να το πιάνει από τη μούρη (ο λύκος έχει μεγάλο στόμα) και να το σκάσει.

Βέβαια και ο βαλμάς παίζει ρόλο σ' αυτές τις περιπτώσεις για τη σωτηρία του κοπαδιού.

Σήμερα το αυτοκίνητο μετατόπισε το μουλάρι και χάθηκε αυτό το κοινοτικό επάγγελμα.

Χαράλαμπος Μπετχαβάς

1939

Παρακάτω δημοσιεύουμε μια ανακοίνωση που αλιεύσαμε στην «Φωνή της Ευρυτανίας» του έτους 1939 διατηρώντας την γλώσσα και την ορθογραφία του. «ΧΡΥΣΟΥ (του αντ/τού μας)

Την 26ην π.μ. εδόθη υπό του συλλόγου του χωριού μας Α.Ε.Χ. «Ο Έλατος» Χριστουγεννιάτικος χορός.

Στο χορό του συλλόγου μας προσήλθον όλα τα μέλη του και όλοι οι κάτοικοι του χωριού. Καθ' όλην την νύκτα επικράτησεν ζωνηρότατον κέφι το δε γλέντι με τους αθάνατους ελληνικούς χορούς και με τον άριστο ευρυτάνα βιολίστα Κώστα Χαλκιά εκράτησεν ως το πρωί.

A.N.»

Για την ιστορία τα αρχικά A.N. σημαίνουν Απόστολος Νταής.

Τα Χρυσιώτικα νέα δεν έχουν άλλους οικονομικούς πόρους. για να εκδίδεται η εφημερίδα τακτικά, στείλτε τη συνδρομή σας. Η διεύθυνση του ταμίας μας είναι: Αυγέρης Παναγιώτης Ιουλιανού 77 Αθήνα 104 39

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΡΙΖΕΣ

Το δυσηρόσιτο της περιοχής και η φιλοξενία των γηγενών έδωσε ασφάλεια και διέξοδο σε κάθε κατατρεγμένο και καταδυναστευόμενο, που για πολλούς λόγους δεν μπορούσε να συνεχίσει την ζωή στα πεδινά. Έτσι έχουμε και μια μεταφορά πληθυσμού από άλλες περιοχές, όπου η ζωή ήταν αφόρητη, προς την Ευρυτανία, κύρια από την Ήπειρο και την Πελοπόννησο. Φυσικό ήταν, σε ένα τέτοιο χώρο και με άφοβους πατριώτες που έτρεφαν μια φυσική αγάπη στην λευτεριά, να ανθίσει η αντίσταση στον κατακτητή.

Δεν υπάρχει, κυριολεκτικά, τόπος, λόφος, ρεματιά, στην Ευρυτανία που σ' αυτόν να μην έχουν διαδραματιστεί γεγονότα, μικρά ή μεγάλα, σε σχέση με την απελευθερωτική προσπάθεια του γένους. Δεν υπάρχει χωριό της που να μην έδωσε αγωνιστές σ' αυτόν τον αγώνα και που δεν μάτωσε. Ο θρύλος και η πραγματικότητα βαδίζουν χέρι - χέρι. Δυστυχώς όμως οι ιστορία και οι ιστορικοί δεν έχουν σκύψει με την απαιτούμενη προσοχή, ευλάβεια θα έλεγα, στον ρόλο που έπαιξαν η Ευρυτανία και οι Ευρυτάνες.

Ίσως η καλύτερη απάντηση στο ερώτημα «γιατί;» να είναι τα όσα ο Μακρυγιάννης με οργή απάντησε, στις 14 Αυγούστου του 1840, στην έκδοση από τον πρωτοσύγκελλο Αμβρόσιο Φραντζή του βιβλίου «Ιστορία Ελληνικής Επανάστασως». Αξίζει πραγματικά να αναφέρουμε ορισμένα αποσπάσματα όπως ο Γ. Βλαχογιάννης μας τα παραδίδει:

«Είς τον καιρόν της τουρκιάς μια πέτρα δεν πείραξαν από τα παλιοκλήσια κι αυτίνοι οι απατεώνες σύνδεσαν τα συμφέροντά τους με τους μολεμένους, Φαναριώτες κι άλλους τοιούτους, όπου ήταν εις την Ευρώπη μόλεμα, και μας χάλασαν τα μοναστήρια και τις εκκλησίες μας....

«Ο κύριος Πρωτοσύγκελλος εις τον ιστορικόν του εκτάθηκαν τα φώτα του και η αρετή του κι έγγραψε αντραγαθήματα από την Βλαχίαν και κάτω.

Τον ρώτησαν «Διατί δεν έγγραφες και των Ρουμελιωτών;» Αποκρίθη «Τούς είχαμεν μιστωτούς; Που είχες αυτά τα πλούτη, παραλυμένε, άσωτε, λοιμική της γερωσύνης; Πότε πολέμησες μόνος σου; Πές μου έναν πόλεμον και να μην ήταν Ρουμελιώτης μαγιά και να βάστηξες μίαν θέση σ' ένα μέρος και να μην ήταν Ρουμελιώτης, πονηρέ, κι εσύ να κέρδισες νίκη; Κι' αν δεν ήταν Ρουμελιώτης, έσκουζες κι' έπερνες τα καταράχια, τα βουνά. Ποιοί βαστούσαν τις θέσες στα στενά; Με το ντουφέκι σου χαλάστη ο Δράμαλης η από την πείνα και τόσοι άλλοι πασιάδες; Ποιοί κόβαν τους ζαϊρέδες εις τα στενά των θερμοπυλών και Πέτρα και αλλού και τους αφάνιζε η πείνα και χάθηκαν;.....

Οτι σεις οι ψωργισμένοι εγίνετε κόντηδες κι' εκείνοι οπόχυσαν το αίμα τους ούτε ένα σίδερον σταυρόν δεν έχουν. Αναίρεσέ μου ένα από αυτά κύριε Φραντζή» (14)

As δούμε όμως πως περιγράφουν τους Ρουμελιώτες δύο

ξένοι, ο Αμερικανός Ρ. Mengous (ίσως με ρίζες ελληνικές) και ο Ιταλός Giuseppe Pecchio. Γράφει ο πρώτος: «Εδειξαν θάρρος και καρτερία, απλοί άνθρωποι, ειλικρινείς με ευθύτητα στο χαρακτήρα τους, με πατριωτισμό, ατρόμητοι αγωνιστές. Ένας λαός με θαυμαστές αρετές». Εντύπωση του προκάλεσε η οξύτατη όρασή τους που διαπερνούσε το πηχτό σκοτάδι. «Άκουσε να λένε πως οι Ρουμελιώτες είναι σαν τις κουκουβάγιες. Βλέπουν την νύχτα καλύτερα από όσο ο άλλος κόσμος την μέρα» (15)

Και ο δεύτερος που τους γνώρισε στην Πελοπόννησο και στην Υδρα: «Του δημιούργησαν βαθειά εντύπωση οι Ρουμελιώτες και οι Σουλιώτες. Τους αναφέρει σαν τους πιο όμορφους και πιο ρωμαλαίους άνδρες που είχε δει. «Το ηλιοκαμένο δέρμα τους είναι μπρούτζινο, το στέρνο τους πλατύ σαν μεταλλικός θώρακας. Η φύση τους πλούτισε με άφθονα μαλλιά που τα αφήνουν να πέφτουν πυκνά κυματιστά.

Και θα ήταν ωραιότερα αν δεν είχαν την συνήθεια να ξουρίζουν τους κροτάφους τους».

Ήταν ρυπαροί και δεν ξεντύνονταν κατά την διάρκεια της εκστρατείας. «Τα χέρια τους όμως έλαμπαν από καθαριότητα». Τα πλούσια όπλα τους, που άστραφταν από το ασήμι και το χρυσάφι ήταν μια περιέργη αντίθεση πάνω στα κατάμαυρα από την λέρα πουκάμισά τους. Δεν είχαν γυλιό ή άλλο σάκκο, για να κουβαλούν χρήσιμα πράγματα. «Δυνατοί σαν λέοντες και ευκίνητοι σαν κατσίκια». (15)

Συνέχεια στο επόμενο

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Στην κοινότητα του Αγίου Δημητρίου όπως έχουμε ξαναπεί γίνονται τρία πανηγύρια. Ένα από αυτά είναι του Αγίου Παντελεήμονος. Γράφω λίγα λόγια για να δημοσιευτούν κάποιες παλιές φωτογραφίες. Παλιότερα έγραφε ο φίλος Δημ. Τάκης για το πανη-

έπαιρναν μέρος και άλλα χωριά και κυρίως ο Μάραθος, η Μαυρομμάτα, τα Αγραφα και η Δάφνη.

Μαζί με τους πολίτες ερχόταν και οι Παπάδες των ενοριών. Έτσι εκείνη τη χρονιά λειτούργησαν οι ιερείς Κων/νος Τάκης, Παντελής Καπούλας και Χαράλαμπος Ζαρίδας.

Μετά τη λειτουργία έβγαινε στην αυλή της εκκλησίας λιτάνευση της εικόνας. Μετά στρωνώταν ο κόσμος στα τραπέζια και στους πάγκους, έπιναν καφέ, έτρωγαν μεζέ και πίναν το ρακί τους ή το κρασί τους.

Η ορχήστρα έτοιμη άρχιζε να παίζει τραγούδια της τάβλας, κλέφτικα κ.λ.π. και μετά άρχιζε ο χορός. Έτσι οι χορευταράδες πήγαιναν πρώτοι και οι γεροντότεροι (τότε είχε πολλούς σεβάσιμους γέροντες) κι ανάμεσά τους ο αξέχαστος μπάρμπα Τάκης Μούτσελος με τη σκούφια και τα τσαρούχια χορεύοντας πάντα το τραγούδι «Μαυριδερούλα».

Αξέχαστα μένουν πάντα τα χρόνια εκείνα τα παλιά που ο κόσμος γλεντούσε μ' άλλον τρόπο, αφού περίμενε τα πανηγύρια για να ακούσει κλαρίνο και να πιστεί ο δι-

πλός χορός ανδρών και γυναικών.

Αφού χόρευαν ως αργά άρχιζε πάλι η επιστροφή των πανηγυριστών για το χωριό, τραγουδώντας, αστειευόμενοι και κεφάλτοι.

Χαράλ. Μπετχαβάς

Από το πανηγύρι του Αγίου Παντελεήμονος Εικονίζονται οι: Δημήτριος Μούτσελος, ο ιερέας της Μαυρομμάτας Χαρ. Ζαρίδας, ο ιερέας της Χρύσεως Παντελής Καπούλας, ο ιερέας του Αγίου Δημητρίου Κων/νος Τάκης, Χαρ. Μπετχαβάς και πίσω οι επίτροποι Δημ. Τάκης και Νικ. Τάκης

γύρι. Σήμερα θα δώσω και εγώ λίγα στοιχεία.

Ανήμερα το πρωί πλήθος κόσμου από τη Χρύσω βάδιζε για τον Άγιο Δημήτριο. Αντρες, γυναίκες, παιδιά, παρέες, παρέες διέσχισαν το δρόμο των τεσσάρων χιλιομέτρων για να προλάβουν τη λειτουργία.

Εκείνη την εποχή που δείχνουν οι φωτογραφίες

Εικονίζονται οι: Γεώργιος Χειλάς, Σταύρος Μαρούλης, Τάκης Μούτσελος, ιερέας Παντ. Καπούλας, Χαρ. Μπετχαβάς, ιερέας Κων. Τάκης, Ανθυπολοχαγός των Τ.Ε.Α., Ηλίας Καράνης. Καθιστοί: Γεώργιος Μαρούλης, Τριαντ. Τριανταφύλλου, Παν. Αυγέρης, Ι. Σκούρας, Ιωάννης Μαρούλης, Χαράλ. Καστρίτσας. Στο βάθος διακρίνεται η συνοικία Μακρυνιάγκω.

ΚΑΒΑ

ΠΟΤΩΝ - ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ
ΧΥΜΩΝ- ΜΠΥΡΕΣ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ
ΠΟΤΑ - ΑΛΕΥΡΑ - ΧΑΡΤΙΚΑ
Αντιπροσωπίες - Διανομές -
ΜΑΚΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ
Δ. ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ ΤΗΛ.: 95318

Μιλτιάδης Θεοδωρόπουλος
Μηχανικός Τοπογράφος

Πωλούνται Διαμερίσματα

Τηλ: 0237-21010 Καρπενήσι
01-7779109 Αθήνα

ΕΞΑΤΜΙΣΕΙΣ
ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΤΑΪΓΕΤΟΥ 42 - ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ
ΤΗΛ. 20.23.193

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ο Α.Ο. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΤΗΝ Α΄ ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Α.Ο. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ότι καλύτερο μπορούσε να συμβεί για τον Α.Ο. Αγίου Δημητρίου την φετινή περίοδο. Η ομάδα στο δεύτερο χρόνο από την ίδρυσή της ανέβηκε κατηγορία. Ποιός το πίστευε πριν την έναρξη του πρωταθλήματος ότι η ομάδα θα φτάσει τόσο ψηλά.

Μια από τις ελάχιστες ευχάριστες εκπλήξεις του Ευρυτανικού ποδοσφαίρου. Σε μεγάλο βαθμό η επιτυχημένη πορεία του Α.Ο. Αγίου Δημητρίου αποδίδεται στον ενθουσιασμό και τη θέληση των αθλητών και τη μεγάλη συμπαράσταση της διοίκησης. Για τους φιλάθλους δεν γίνεται λόγος.

Η ομάδα ξεκίνησε με στόχο μια καλή πορεία στο πρωτάθλημα και ότι προκύψει. Στον πρώτο όμιλο που κληρώθηκε οι αντιπαλοί της ήταν σχετικά εύκολοι. Έκανε καλά παιχνίδια με αποτέλεσμα να έχει μόνο μια ήττα.

Τερμάτισε δεύτερη στον όμιλο της και έπαιξε μπαράζ για άνοδο με την πρώτη ομάδα του δεύτερου ομίλου τον Α.Ο. Βελαώρας. Ο αγώνας μπαράζ έγινε στο Εθνικό Στάδιο Καρπενησίου. Η ομάδα του Α.Ο. Αγίου Δημητρίου επικράτησε σχετικά εύκολα αν και βρέθηκε να χάνει στο πρώτο ημίχρονο 1-0. Στο δεύτερο ημίχρονο αφού έγιναν δυο αλλαγές, ενισχύθηκε το κέντρο και ο Α.Ο. Αγίου Δημητρίου επέβαλλε το παιχνίδι του και

σημείωσε δύο υπέροχα τέρματα κερδίζοντας τον αγώνα. Για την ιστορία τα τέρματα πέτυχαν ο Βαγγέλης Χειλάς και ο Ηλίας Τάκης.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει για τον παί-

την ομάδα. Φαίνεται δεν τους αρέσει «να ακούγεται το χωριό τους» ή δεν έχουν καταλάβει την αξία της ομάδας. Η ομάδα τους έχει ανάγκη, πολύ δε περισσότερο τώρα που ανέβηκε κατηγορία.

Ο πιο ένθερμος οπαδός της είναι σίγουρα ο Σταύρος Μούτσελος. (ο γνωστός μας μπάρμπα Σταύρος). Είναι παρών σε όλα τα παιχνίδια της ομάδας εντός και εκτός έδρας. Παρόλο που η ηλικία του είναι γύρω στα 75, δεν τον εμποδίζει να είναι κοντά στην ομάδα, να εκδηλώνει την αγάπη του και την συμπαράσταση για την ομάδα του χωριού του. Ένας αγνός φίλαθλος παράδειγμα προς μίμηση. Μου θυμίζει τον Γιάννη Μουτζουράνη τον γνωστό «Εθνικάρα». Τέτοιους φιλάθλους χρειάζεται η ομάδα.

Για τη νέα περίοδο στην μεγαλύτερη κατηγορία οι υποχρεώσεις είναι αυξημένες. Χρειάζεται σοβαρή δουλειά, μεταγραφές,

κτη με το Νο 4 της ομάδας του Αγίου Δημητρίου. Ο Δημήτριος Καρυώτης ήταν αναμφισβήτητο ο καλύτερος παίκτης της ομάδας, σταθερός σε απόδοση, σε όλους τους αγώνες. Παίκτης δυνατός, τεχνίτης άριστος, με δυνατό σουτ, που μπορεί να παίξει σε όλες τις θέσεις. Είναι από τους παίκτες που κάθε προπονητής θα ήθελε στην ομάδα του. Σίγουρα θα φτάσει ψηλά και το αξίζει.

Ένα από τα προβλήματα της ομάδας είναι η απουσία των φιλάθλων από το γήπεδο. Ελάχιστοι φίλαθλοι έρχονται στο γήπεδο για να στηρίξουν

και πάνω απ' όλα η αρμονική συνεργασία της διοίκησης των ποδοσφαιριστών και του προπονητή και η συμπαράσταση των φιλάθλων. Η σκληρή δουλειά πρέπει να αρχίσει από σήμερα.

Τα αποτελέσματα της ομάδας στο φετινό πρωτάθλημα του 1^{ου} ομίλου της Β΄ ΕΠΣ. Ευρυτανίας είναι τα εξής:

Α.Ο. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΚΡΙΚΕΛΟ	4-1, 2-1
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ - Α.Ο. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	0-2, 1-5
Α.Ο. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΣΤΕΝΩΜΑ	0-0, 1-7
Α.Ο. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - Α.Ο. ΒΕΛΑΩΡΑΣ (ΜΠΑΡΑΖ)	2-1

Νικόλαος Μαρούλης

Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ

Ξέρετε γιατί τα λέτε;

Υπάρχουν εκφράσεις τις οποίες χρησιμοποιούμε πολλές φορές για να χαρακτηρίσουμε κιομοριστικά μια κατάσταση (π.χ. «Έγινε του Κουτρούλη ο γάμος») ή να υποδηλώσουμε με εύσημο τρόπο κάτι που συνέβη σε μας ή σε κάποιον άλλον (π.χ. «Έμεινε στα κρύα του λουτρού»).

Πώς δημιουργήθηκαν, όμως, αυτές οι εκφράσεις;

Από που έχουν τη ρίζα τους;

Ο Φαίδωνας Κουκουλές στη βιβλιογραφία του «Βυζαντινών βίος και πολιτισμός» εξηγεί πως πέρασαν στο λαό τέτοιες εκφράσεις.

- Άντε κουρέψου. Προσβλητική έκφραση γιατί όλοι είχαν μακριά μαλλιά. Κούρευαν όσους ήθελαν να διαπομπεύσουν (καταδικασθέντες, μοιχαλίδες) και τους νεκρούς.

- Βγήκα ασπροπρόσωπος. Το έλεγαν όσοι αθλώνονταν από κάποια κατηγορία, αφού τους ενόχους, για να τους διαπομπεύσουν, τους έβαφαν το πρόσωπο.

- Έγινε του Κουτρούλη ο γάμος. Έκφραση που με σκωπικό τρόπο έδειχνε την αναταραχή σε κάποιο γάμο, αφού Κου-

τρούλη ονόμαζαν τον κουρεμένο, τον οποίο διαπόμπευε ο όχλος.

- Αυτός τρώει με χρυσά κουτάλια. Έκφραση που υποδήλωνε τον εύπορο και τον άρχοντα, αφού τα κοκλιάρια (πρόδρομος πιρουνιών) των φτωχών ήταν ξύλινα.

- Τύπος και υπογραμμός. Η πιστή αντιγραφή γραμμάτων και λέξεων από μαθητές λεγόταν τύπος ή υπογραμμός. Έτσι, ο καλλιγράφος μαθητής και κατ' επέκταση ο καλός άνθρωπος χαρακτριζόταν ως τύπος και υπογραμμός.

- Θα γυρίσει το φύλλο. Στο σχολείο ο δάσκαλος όριζε συγκεκριμένη ύλη για διάβασμα. Αν, όμως, ο μαθητής ήταν αδιάβαστος δεν προκώραγε παρακάτω στο βιβλίο. Δεν άλλαζε, δηλαδή, φύλλο. Οπότε η φράση θα γυρίσει το φύλλο σίμαινε ότι θα μεταβληθούν τα πράγματα.

- Τα είπε με το νι και με το σίγμα. Όταν στην καθομιλουμένη άρχισε να καταργείται στην κατάληξη των λέξεων το νι και το σίγμα, όσοι εξακολουθούσαν να τα χρησιμοποιούν θεωρούντο ότι μιλούσαν «σαφώς και τελείως».

- Φίλησε κατουρημένες ποδιές. Κατά τους βυζαντινούς

χρόνους τα φορέματα ανδρών και γυναικών ήταν μακριά. Και τότε, όποιος ήθελε να παρακαλέσει κάποιον δεν του φίλαγε μόνο το χέρι, αλλά και τα πόδια. Δηλαδή το κάτω μέρος της ποδιάς. Και επειδή καμιά φορά οι ποδιές ήταν βρώμικες, βγήκε η φράση φίλησε κατουρημένες ποδιές.

- Έμεινε στα κρύα του λουτρού. Στα αμόλυτρα υπήρχαν τρία δωμάτια με διαφορετική θερμοκρασία, ώστε οι λουόμενοι να συνθίζουν σιγά σιγά την αλλαγή θερμοκρασίας. Στην αρχή έμπαιναν στο ψυχρολούσιον ή κρύον, κατόπιν στο κλιανοψύχριον και τέλος στο θερμόν. Πολλές φορές όμως, συνέβαινε λόγω επιδρομής εκθρών ή ενός άσχημου μαντάτου, να μείνει κάποιος στο ψυχρολούσιον. Έτσι, βγήκε η φράση, που σημαίνει ότι ο σκοπός έμεινε ανεκπλήρωτος.

ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΟ - ΤΑΒΕΡΝΑ
“ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ”
ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΡΟΥΛΗΣ
ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ 87 ΛΑΜΙΑ ΤΗΛ.: 42-064

Γεώργιος Τάκης
ΨΗΣΤΑΡΙΑ
ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ
Τηλ. 696.406
ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΕΓΧΡΩΜΩΝ TV - VIDEO
ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΥΛΙΔΟΣ (ΜΟΡΦΑ)
Τηλ. κινητό: 094 47.86.51
κ. Σπύρον
Τηλ. Αθήνας: 59.03.098

Χρυσιώτες και φίλοι μας επαγγελματίες. Διαφημιστείτε μέσα από την εφημερίδα του Συλλόγου μας.